

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
ATHANASIOS RANTOS
prednesené 21. septembra 2023¹

Vec C-301/22

Peter Sweetman

proti

An Bord Pleanála,

Ireland and the Attorney General,

za účasti:

Bradán Beo Teoranta,

Galway City Council,

Environmental Protection Agency

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal High Court (Vyšší súd, Írsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Životné prostredie – Smernica 2000/60/ES – Rámec pôsobnosti pre opatrenia Európskej únie v oblasti vodného hospodárstva – Článok 4 ods. 1 písm. a) – Environmentálne ciele týkajúce sa povrchových vôd – Povinnosť členských štátov nepovolíť projekt, ktorý môže vyvolať zhoršenie stavu útvaru povrchovej vody – Článok 5 a príloha II – Charakterizovanie typov útvarov povrchovej vody – Článok 8 a príloha V – Klasifikácia ekologického stavu povrchových vôd – Jazero s plochou menšou ako 0,5 km² – Neexistencia povinnosti charakterizovať a klasifikovať tento vodný útvar – Povinnosti, ktoré má členský štát v prípade stavebného projektu, ktorý môže ovplyvniť uvedený vodný útvar“

I. Úvod

1. Je členský štát povinný charakterizovať v zmysle článku 5 a prílohy II smernice 2000/60/ES² a následne klasifikovať ekologický stav v zmysle článku 8 a prílohy V tejto smernice v prípade všetkých jazier nachádzajúcich sa na jeho území s plochou menšou ako 0,5 km²? Ak to tak nie je, aké povinnosti má tento členský štát podľa uvedenej smernice, aby zabezpečil ochranu takého vodného útvaru vtedy, keď ho môže ovplyvniť stavebný projekt? To sú v podstate otázky, ktoré položil High Court (Vyšší súd, Írsko).

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 2000, s. 1; Mim. vyd. 15/005, s. 275).

2. Tieto otázky nadväzujú na rozsudok z 1. júla 2015, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433, bod 50), v ktorom Súdny dvor rozhodol, že s výhradou udelenia výnimky treba zabrániť akémukoľvek zhoršeniu stavu vodného útvaru, a to bez ohľadu na dlhodobejšie plánovanie stanovené v plánoch manažmentu a programoch opatrení.

3. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný v spore, ktorý vedie pán Peter Sweetman (ďalej len „žalobca“) proti An Bord Pleanála (Agentúra územného plánovania, Írsko, ďalej len „agentúra“), ktorého predmetom je povolenie stavebného projektu spočívajúceho v odbere vody z jazera, ktorého plocha je 0,083 km².

II. Právny rámec

A. Právo Únie

4. Článok 1 smernice 2000/60, nazvaný „Účel“, uvádza:

„Účelom tejto smernice je ustanoviť rámec ochrany vnútrozemských povrchových vôd, brakických vôd, pobrežných vôd a podzemných vôd, ktorý:

a) zabráni ďalšiemu zhoršovaniu, ochráni a zlepší stav vodných ekosystémov, a s ohľadom na ich potrebu vody suchozemských ekosystémov a mokradí, ktoré sú priamo závislé od vodných ekosystémov;

...“

5. Článok 2 tejto smernice, nazvaný „Definície“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa prijímajú nasledujúce definície:

1. ‚Povrchová voda‘ znamená vnútrozemskú vodu, okrem podzemnej vody; brakické vody a pobrežnú vodu, vo vzťahu k chemickému stavu bude výnimočne zahŕňať tiež výsostné [teritoriálne – *neoficiálny preklad*] vody.

...

5. ‚Jazero‘ znamená útvar stojatej vnútrozemskej vody.

...

10. ‚Útvar povrchovej vody‘ znamená vymedziteľný a významný prvok povrchovej vody, ako napríklad jazero, nádrž, potok, rieka alebo kanál, časť potoka, rieky alebo kanála, brakickej vody, alebo pásma pobrežnej vody.

...

17. ‚Stav povrchovej vody‘ je celkové vyjadrenie stavu útvaru povrchovej vody, ktorý je určený jeho ekologickým stavom alebo jeho chemickým stavom, podľa toho, ktorý z nich je horší.

...

21. „Ekologický stav“ je vyjadrenie kvality štruktúry a funkcie vodných ekosystémov, ktoré sú spojené s povrchovými vodami, klasifikovaný v súlade s prílohou V;

...“

6. Článok 4 uvedenej smernice, nazvaný „Environmentálne ciele“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Pri realizácii programov opatrení špecifikovaných v plánoch vodohospodárskeho manažmentu povodia:

a) pre povrchové vody

- i) členské štáty vykonajú potrebné opatrenia na zabránenie zhoršeniu stavu všetkých útvarov povrchovej vody, v súlade s odsekmi 6 a 7 [s výhradou odsekov 6 a 7 – *neoficiálny preklad*] a bez toho, aby bol dotknutý odsek 8;
- ii) členské štáty budú chrániť, zlepšovať a obnovovať všetky útvary povrchovej vody, s ohľadom na platnosť bodu iii) [s výhradou uplatnenia bodu iii) – *neoficiálny preklad*] pre umelé a výrazne zmenené vodné útvary, s cieľom dosiahnutia dobrého stavu povrchovej vody najneskôr do 15 rokov od dátumu nadobudnutia platnosti tejto smernice, v súlade s ustanoveniami uvedenými v prílohe V, s podmienkou uplatniť predlžovanie termínov [s výhradou predĺženia lehoty – *neoficiálny preklad*] v súlade s odsekom 4 a s využitím odsekov 5, 6 a 7 [s výhradou uplatnenia odsekov 5, 6 a 7 – *neoficiálny preklad*], bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 8;
- iii) členské štáty budú chrániť a zlepšovať všetky umelé a výrazne zmenené vodné útvary s cieľom dosiahnutia dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu povrchovej vody najneskôr do 15 rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice, v súlade s ustanoveniami uvedenými v prílohe V, s podmienkou uplatniť rozšírené ustanovenia [s výhradou predĺženia lehoty – *neoficiálny preklad*] v súlade s odsekom 4 a s využitím odsekov 5, 6 a 7 [s výhradou uplatnenia odsekov 5, 6 a 7 – *neoficiálny preklad*], bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odseku 8;

...

c) pre chránené oblasti

členské štáty dosiahnu súlad so všetkými normami a cieľmi do 15 rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice, pokiaľ nie je uvedené inak v právnych predpisoch spoločenstva, podľa ktorých boli jednotlivé chránené oblasti ustanovené.

...“

7. Článok 5 tej istej smernice, nazvaný „Charakteristiky správneho územia povodia, preskúmanie vplyvov ľudskej činnosti na životné prostredie a ekonomická analýza využívania vôd“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Každý členský štát zabezpečí, aby sa pre každ[é] správne územie povodia alebo pre časť medzinárodnej oblasti povodia nachádzajúcej sa na jeho území uskutočnila:

– analýza jeho charakteristík,

- preskúmanie vplyvov ľudskej činnosti na stav povrchových a podzemných vôd a
- ekonomická analýza využívania vody

a to podľa technických špecifikácií uvedených v prílohách II a III a tak, aby bolo ich spracovanie ukončené [najneskôr] do štyroch rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice.“

8. Článok 6 smernice 2000/60, nazvaný „Register chránených oblastí“ vo svojom odseku 1 uvádza, že členské štáty zabezpečia vytvorenie registra alebo registrov všetkých oblastí ležiacich v každom správnom území povodia, ktoré boli označené ako vyžadujúce si zvláštnu ochranu podľa príslušnej právnej úpravy spoločenstva týkajúcej sa ochrany ich povrchovej a podzemnej vody alebo zachovania prírodných biotopov a rastlinných a živočíšnych druhov priamo závislých na vode.

9. Článok 8 tejto smernice, nazvaný „Monitorovanie stavu povrchovej vody, stavu podzemnej vody a chránených oblastí“, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia vytvorenie programov pre monitorovanie stavu vody, aby sa vytvoril zosúladený a komplexný prehľad stavu vody v každom správnom území povodia:

- pre povrchové vody takéto programy budú zahŕňať:

- i) objem a hladinu alebo prietok v rozsahu zodpovedajúcom stanoveniu ekologickému a chemickému stavu a ekologickému potenciálu a
- ii) ekologický stav, chemický stav a ekologický potenciál;

– ...

- vyššie uvedené programy monitorovania chránených oblastí budú v chránených oblastiach doplnené o tie špecifikácie, ktoré sú obsiahnuté v legislatívnej úprave spoločenstva, na základe ktorých boli jednotlivé chránené oblasti ustanovené.

2. ... Takýto monitoring bude v súlade s požiadavkami prílohy V.

...“

10. Článok 11 uvedenej smernice, nazvaný „Program opatrení“, vo svojich odsekoch 1 až 3 stanovuje:

„1. Každý členský štát zabezpečí pre každé správne územie povodia alebo pre časť medzinárodného správneho územia povodia na svojom území zavedenie programu opatrení, so zreteľom na výsledky analýz požadovaných podľa článku 5, pre dosiahnutie cieľov stanovených podľa článku 4. Takéto programy opatrení sa môžu odvolávať na opatrenia vyplývajúce z právnej úpravy prijatej na národnej úrovni a pokrývajúce celé územie členského štátu. Tam, kde je to účelné, môže členský štát prijať opatrenia uplatniteľné vo všetkých správnych územiach povodí a/alebo v častiach medzinárodných správnych území povodí ležiacich na jeho území.

2. Každý program opatrení bude zahrňat ‚základné‘ opatrenia špecifikované v odseku 3, a v prípade potreby ‚doplňkové‘ opatrenia.

3. ‚Základné opatrenia‘ sú minimálne požiadavky, ktoré treba splniť a ktoré pozostávajú z:

...

e) regulácií odberu sladkej povrchovej a podzemnej vody a vzdúvania sladkej povrchovej vody, vrátane registra alebo registrov odberov vody a požiadavky predchádzajúceho povolenia odberu a vzdúvania. Tieto regulácie sa budú pravidelne preverovať a podľa potreby aktualizovať. Členské štáty môžu vyňať z týchto regulácií odbery alebo vzdúvania, ktoré nemajú významný vplyv na stav vody;

...“

11. Podľa prílohy II k smernici 2000/60:

„1. POVRCHOVÉ VODY

1.1. Charakterizovanie typov útvarov povrchovej vody

Členské štáty identifikujú polohu a hranice útvarov povrchovej vody a vypracujú úvodnú charakteristiku všetkých takýchto útvarov v súlade s nasledujúcou metodikou. Členské štáty môžu pre účely spracovania tejto úvodnej charakteristiky zoskupiť vodné útvary povrchovej vody.

- i) Útvary povrchových vody budú v rámci správnych území povodia zadelené do jednej z týchto kategórií povrchovej vody – rieky, jazerá, brakické vody alebo pobrežné vody – môže sa jednať aj o umelé útvary povrchových vody alebo výrazne zmenené útvary povrchovej vody.
- ii) Pre každú kategóriu povrchovej vody budú príslušné útvary povrchovej vody v rámci správneho územia povodia rozčlenené podľa typu. Tieto typy sú definované buď pomocou ‚systému A‘ alebo pomocou ‚systému B‘ ustanovených časťou 1.2.
- iii) Ak sa použije systém A, útvary povrchovej vody v správnom území povodia sa najprv rozdelia podľa príslušných ekoregiónov v súlade s geografickými oblasťami ustanovenými v časti 1.2 a zobrazenými na príslušnej mape v prílohe XI. Vodné útvary v každom ekoregióne sa ďalej rozčlenia podľa typov útvarov povrchovej vody v súlade s deskriptormi uvedenými v tabuľkách pre systém A.
- iv) Ak sa použije systém B, členské štáty musia dosiahnuť aspoň takú istú mieru rozčlenenia, aká by sa dosiahla pomocou systému A. Preto sa útvary povrchovej vody v správnom území povodia rozdelia na typy s použitím hodnôt povinných deskriptorov a takých voliteľných deskriptorov alebo kombinácie deskriptorov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie spoľahlivého odvodnenia typovo špecifických biologických referenčných podmienok.

...

1.2 Ekoregióny a typy útvarov povrchovej vody

...

1.2.2. Jazerá

System A

Stanovená typológia	Deskriptory
Ekoregión	Ekoregióny zobrazené na mape A v prílohe XI
Typ	<p>Typológia podľa nadmorskej výšky</p> <p>vysokopoložený: > 800 m</p> <p>strednej polohy: 200 až 800 m</p> <p>nížinný: < 200 m</p> <p>Typológia podľa hĺbky založená na priemernej hĺbke < 3 m</p> <p>3 až 15 m</p> <p>> 15 m</p> <p>Typológia podľa rozlohy založená na veľkosti plochy povrchu</p> <p>0,5 až 1 km²</p> <p>1 až 10 km²</p> <p>10 až 100 km²</p> <p>> 100 km²</p> <p>Geologické zloženie</p> <p>vápencový</p> <p>kremičitý</p> <p>organický</p>

System B

Alternatívna charakteristika	Fyzikálne a chemické faktory, ktoré určujú charakteristiky jazera a teda štruktúru a zloženie biologickej populácie
Povinné faktory	<p>Nadmorská výška</p> <p>zemepisná šírka</p> <p>zemepisná dĺžka</p> <p>hĺbka</p> <p>geologické zloženie</p> <p>rozloha</p>
Voliteľné faktory	...

...“

12. Príloha IV k tejto smernici, nazvaná „Chránené oblasti“ vo svojom bode 1 uvádza, že register chránených oblastí vyžadovaný podľa článku 6 bude zahŕňať viaceré typy chránených oblastí vrátane oblastí ustanovených na ochranu biotopov druhov, kde je udržiavanie alebo zlepšovanie stavu vody dôležitým faktorom pri ich ochrane, vrátane príslušných miest sústavy Natura 2000 ustanovených podľa smerníc 92/43/EHS³ a 79/409/EHS⁴.

13. Príloha V k tej istej smernici v prípade stavu povrchových vôd (bod 1) spresňuje kvalitatívne prvky pre klasifikáciu ekologického stavu (bod 1.1), najmä pokiaľ ide o jazerá (bod 1.1.2).

³ Smernica Rady z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102).

⁴ Smernica Rady z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. ES L 103, 1979, s. 1; Mim. vyd. 15/001, s. 98).

B. Írske právo

14. Smernicu 2000/60 prebrali do írskeho práva rôzne nariadenia, okrem iného European Communities (Water Policy) Regulations 2003 [nariadenie týkajúce sa (politiky v oblasti vodného hospodárstva) v Európskych spoločenstvách z roku 2003]⁵ a European Union (Water Policy) Regulations 2014 [nariadenie týkajúce sa (politiky v oblasti vodného hospodárstva) v Európskej únii z roku 2014]⁶.

III. Spor vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie na Súdnom dvore

15. Loch an Mhuilinn je súkromné vnútrozemské jazero bez prívlu a odlivu, ktoré sa nachádza na ostrove Gorumna v grófstve Galway (Írsko) a ktorého plocha je 0,083 km², teda 8,3 hektára (ďalej len „jazero“). Environmental Protection Agency (Agentúra na ochranu životného prostredia, Írsko, ďalej len „EPA“)⁷ neidentifikovala toto jazero ako vodný útvar, na ktorý sa vzťahuje smernica 2000/60 z dôvodu, že nespĺňa kritériá stanovené touto smernicou týkajúce sa plochy alebo umiestnenia v chránenej oblasti. V dôsledku toho EPA neklasifikovala ekologický stav jazera v zmysle prílohy V k uvedenej smernici.⁸

16. Spoločnosť Bradán Beo Teoranta podala na agentúru žiadosť o vydanie povolenia odoberať z jazera maximálne 4 680 m³ sladkej vody týždenne, a to až 22 týždňov ročne od mája do septembra.⁹ Tento odber mal prebiehať 4 hodiny denne maximálne 4 dni v týždni, pričom odoberatá sladká voda bola určená na kúpanie chorých lososov, aby sa zbavili amébového ochorenia žiabrov a morských vší. Tieto lososy sa nachádzali v štyroch licencovaných lokalitách prevádzkovaných touto spoločnosťou v zálive Kilkieran, ktorý sa nachádza v grófstve Galway. Podľa plánu by sa voda prečerpávala z jazera potrubím do navrhovanej opornej steny na pobrežnej ceste, odkiaľ by ďalšie potrubie odvádzalo vodu do plachiet, ktoré by boli odťahované loďou na miesta ošetrovania lososov (ďalej len „stavebný projekt“). Agentúra rozhodla vydať uvedenej spoločnosti požadované povolenie.

17. Žalobca podal proti tomuto rozhodnutiu žalobu na High Court (Vyšší súd, Írsko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, pričom tvrdil, že povolením stavebného projektu agentúra porušila povinnosť, ktorá jej vyplýva z článku 4 ods. 1 smernice 2000/60, prijať potrebné opatrenia na zabránenie zhoršeniu stavu tohto útvaru povrchovej vody.

18. Rozsudkom z 15. januára 2021 vnútroštátny súd zrušil rozhodnutie o povolení stavebného projektu iba z dôvodu, že nespĺňal požiadavky stanovené smernicou 2000/60. V tejto súvislosti podľa tohto súdu stavebný projekt ovplyvňoval vodný útvar tvorený jazero. Keďže však EPA neklasifikovala ekologický stav jazera, agentúra nemohla posúdiť, či stavebný projekt spĺňal podmienky uvedené v článku 4 ods. 1 tejto smernice.

⁵ S. I. No. 722/2003.

⁶ S. I. No. 350/2014.

⁷ Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že podľa článku 7 nariadenia týkajúceho sa (politiky v oblasti vodného hospodárstva) v Európskych spoločenstvách z roku 2003 je EPA v Írsku orgánom s právomocou identifikovať vodné útvary v súlade so smernicou 2000/60.

⁸ V prípade útvarov povrchovej vody táto príloha upravuje škálu piatich tried ekologického stavu, a to „veľmi dobrý“, „dobrý“, „priemerný“, „zlý“ a „veľmi zlý“. Pozri rozsudok z 28. mája 2020, Land Nordrhein-Westfalen (C-535/18, EU:C:2020:391, bod 93).

⁹ Vo svojich písomných pripomienkach agentúra vysvetlila, že tieto podmienky boli stanovené s cieľom zabezpečiť ochranu príslušného vodného útvaru.

19. Po vyhlásení tohto rozsudku sa Bradán Beo Teoranta rozhodla získať od EPA, ktorá nebola účastníkom sporu vo veci samej a nezúčastnila sa na pojednávaní k meritu veci, stanovisko k jej úlohe pri takej identifikácii vodných útvarov ako upravuje smernica 2000/60. Vo svojej odpovedi z 28. januára 2021 (ďalej len „odpoveď EPA“), ktorá bola rozoslaná všetkým účastníkom konania, EPA uviedla, že podľa jej názoru neexistuje žiadna povinnosť klasifikovať ekologický stav všetkých vodných útvarov a že nebola povinná, či už predtým alebo v súčasnosti, klasifikovať ekologický stav jazera. V tejto súvislosti EPA zdôraznila, že v rámci spoločnej stratégie implementácie smernice 2000/60, do ktorej sa zapojila Európska komisia, všetky členské štáty, prístupujúce krajiny, Nórsko a ostatné zainteresované strany a mimovládne organizácie, Komisia vypracovala usmernenie č. 2, nazvané „Identifikácia vodných útvarov“¹⁰ (ďalej len „usmernenie č. 2“). Podľa časti 3.5 tohto dokumentu¹¹ majú členské štáty určitú flexibilitu, aby sa rozhodli, či ciele tejto smernice, ktoré sa vzťahujú na všetky povrchové vody, možno dosiahnuť bez toho, aby museli identifikovať ako vodný útvar každý menší, ale samostatný a významný prvok povrchových vôd.

20. EPA vo svojej odpovedi tiež zdôraznila, že podľa článku 5 smernice 2000/60 a jej prílohy II bodu 1.2.2 musia byť jazerá s plochou viac ako 0,5 km² identifikované ako vodné útvary, na ktoré sa vzťahuje táto smernica. V prípade jazier s plochou menšou ako táto hranica sa členské štáty môžu rozhodnúť identifikovať ich ako vodné útvary, na ktoré sa vzťahuje uvedená smernica, najmä ak sú dôležité z ekologického hľadiska, ak sú súčasťou niektorej z chránených oblastí uvedených v prílohe IV k tej istej smernici alebo ak majú významný negatívny vplyv na iné útvary povrchovej vody. V tejto súvislosti EPA a írské koordinačné orgány oblasti povodia uplatnili tieto princípy na výber jazerných vodných útvarov. Všetky jazerá s plochou viac ako 0,5 km² a menšie jazerá nachádzajúce sa v chránenej oblasti tak boli identifikované ako vodné útvary, na ktoré sa vzťahuje smernica 2000/60.¹² EPA ďalej uviedla, že z časti 3.5 usmernenia č. 2 vyplýva, že vo vzťahu k prvkom povrchovej vody, ktoré nie sú identifikované ako útvary, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, treba uplatniť „základné opatrenia“ uvedené v článku 11 uvedenej smernice.

21. Vnútroštátny súd uvádza, že stanovisko EPA, podľa ktorého smernica 2000/60 neukladala povinnosť identifikovať jazero ako vodný útvar, na ktorý sa vzťahuje, mu nebolo oznámené na pojednávaní k meritu veci, ktoré predchádzalo rozsudku z 15. januára 2021. Vzhľadom na odpoveď EPA agentúra podala návrh na obnovu konania vo veci samej. Dňa 16. apríla 2021 tento súd vyhovel tomuto návrhu tým, že túto vec znovu zapísal do registra. V tejto súvislosti uvedený súd zdôrazňuje, že skutočnosti, ktoré uviedla EPA vo svojej odpovedi, môžu ovplyvniť výsledok veci samej a že so zreteľom na vnútroštátnu judikatúru týkajúcu sa kritérií pre opätovné preskúmanie rozsudku High Court (Vyšší súd), boli podmienky pre obnovu konania v tejto veci jasne splnené.

22. Pokiaľ ide o rozhodnutie podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, vnútroštátny súd zdôrazňuje, že vec sama nastoľuje otázku, či v rámci uplatňovania smernice 2000/60 musia byť charakterizované všetky vodné útvary bez ohľadu na ich veľkosť, a tak v kontexte žiadosti o povolenie výstavby, ktorá môže ovplyvniť útvar povrchovej vody, je konajúci vnútroštátny súd schopný posúdiť ju odkazom na pojmy „zhoršenie“ a „dobrý stav povrchových vôd“ v zmysle tejto smernice. V tejto súvislosti vnútroštátny súd spomína po prvé rozsudok z 1. júla 2015, Bund für

¹⁰ Do tohto dokumentu (dostupného iba v anglickom jazyku) možno nahliadnuť na tejto adrese: <https://circabc.europa.eu/sd/a/655e3e31-3b5d-4053-be19-15bd22b15ba9/Guidance%20No%202%20-%20Identification%20of%20water%20bodies.pdf>. Výňatky citované v týchto návrhoch preložil do jazyka prednesu generálny advokát.

¹¹ Pozri s. 12 tohto dokumentu.

¹² EPA vo svojej odpovedi spresnila, že v Írsku sa počet jazier veľmi variabilnej veľkosti odhaduje na 12 000 a že identifikovala 800 jazier ako vodné útvary, na ktoré sa vzťahuje smernica 2000/60.

Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433), po druhej skutočnosti, že EPA sa do značnej miery oprela o usmernenie č. 2 a prax Komisie, a po tretie neexistenciu judikatúry Súdneho dvora k tejto otázke.

23. Za týchto okolností High Court (Vyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. a) Musia členské štáty charakterizovať a následne klasifikovať všetky vodné útvary bez ohľadu na ich veľkosť, a najmä musia charakterizovať a klasifikovať všetky jazerá s plochou menšou ako 0,5 km²?
- b) Do akej miery, ak vôbec, je to odlišné, pokiaľ ide o vodné útvary v chránenej oblasti?
2. Ak je odpoveď na prvú otázku písm. a) kladná, môže orgán príslušný na vydanie stavebného povolenia udeliť stavebné povolenie na projekt, ktorý môže ovplyvniť vodný útvar pred jeho kategorizáciou a klasifikáciou?
3. Ak je odpoveď na prvú otázku písm. a) záporná, aké sú povinnosti príslušného orgánu pri rozhodovaní o vydaní stavebného povolenia, ktoré môže mať potenciálny vplyv na vodný útvar, ktorý nie je charakterizovaný a/alebo klasifikovaný?“

24. Písomné pripomienky predložili Súdnemu dvoru žalobca, agentúra, írsko, francúzska, holandská a poľská vláda a Komisia.

IV. Analýza

A. O prvej prejudiciálnej otázke písm. a)

25. Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou písm. a) v podstate pýta, či sa články 5 a 8 smernice 2000/60 majú vykladať v tom zmysle, že ukladajú členským štátom povinnosť charakterizovať a klasifikovať všetky jazerá s plochou menšou ako 0,5 km².

26. Podľa článku 1 písm. a) smernice 2000/60 je jej účelom ustanoviť rámec ochrany najmä vnútrozemských povrchových vôd, ktorý zabráni ďalšiemu zhoršovaniu, ochráni a zlepši stav vodných ekosystémov, a s ohľadom na ich potrebu vody aj suchozemských ekosystémov a mokradí, ktoré sú priamo závislé od vodných ekosystémov.

27. V tejto súvislosti článok 4 ods. 1 tejto smernice ukladá dva odlišné, hoci vnútorne súvisiace ciele. Jednak v súlade s článkom 4 ods. 1 písm. a) bodom i) uvedenej smernice členské štáty pri realizácii programov opatrení špecifikovaných v pláne vodohospodárskeho manažmentu povodia, vykonajú v prípade povrchových vôd potrebné opatrenia na zabránenie zhoršeniu stavu všetkých útvarov povrchovej vody s výhradou odsekov 6 a 7 tohto článku a bez toho, aby bol dotknutý jeho odsek 8 (povinnosť zabrániť zhoršeniu). Okrem toho podľa tohto článku 4 ods. 1 písm. a) bodov ii) a iii) budú členské štáty chrániť, zlepšovať a obnovovať všetky útvary povrchovej vody s cieľom dosiahnuť dobrý stav najneskôr do konca roku 2015 (povinnosť zlepšenia).¹³

¹³ Pozri rozsudok z 5. mája 2022, Association France Nature Environnement (Dočasné vplyvy na povrchové vody) (C-525/20, EU:C:2022:350, bod 34 a citovaná judikatúra).

28. Na zabezpečenie toho, aby členské štáty dosiahli tieto environmentálne ciele tá istá smernica upravuje rad ustanovení, najmä ustanovení obsiahnutých v jej článkoch 3, 5, 8, 11 a 13, ako aj v jej prílohe V, ktoré zavádzajú zložitý postup obsahujúci viacero podrobne upravených etáp s cieľom umožniť členským štátom vykonať potrebné opatrenia v závislosti od špecifik a charakteristík vodných útvarov identifikovaných na ich území.¹⁴

29. Konkrétnejšie, ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, na splnenie environmentálnych cieľov definovaných v článku 4 smernice 2000/60 musia mať členské štáty celkový obraz o charakteristikách dotknutých útvarov vody. Na tento účel v súlade s článkom 3 tejto smernice¹⁵ členské štáty najprv identifikujú povodia, zaradia ich do správnych území a ustanovia príslušné orgány. Následne vykonajú *charakterizovanie* vodných útvarov upravené v článku 5 ods. 1 uvedenej smernice a v jej prílohách II (ďalej len „príloha II“) a III. Podľa tohto ustanovenia každý členský štát zabezpečí, aby sa pre každé správne územie povodia nachádzajúce sa na jeho území vykonala analýza jeho charakteristík, preskúmanie vplyvov ľudskej činnosti na stav povrchových vôd a ekonomická analýza využívania vody, a to v súlade s technickými špecifikáciami stanovenými v uvedených prílohách II a III.¹⁶

30. Pokiaľ ide o tieto technické špecifikácie, bod 1 prílohy II sa zaoberá povrchovými vodami a jej bod 1.1 podrobne opisuje požiadavky, ktoré musia členské štáty po tom, čo identifikovali polohu a hranice útvarov povrchovej vody, rešpektovať počas úvodnej charakteristiky všetkých týchto vodných útvarov.¹⁷ V tejto súvislosti bod 1.1 i) tejto prílohy stanovuje, že útvary povrchových vôd v rámci správneho územia povodia budú zadelené do jednej z týchto kategórií povrchovej vody – „rieky, jazerá, brakické vody alebo pobrežné vody – môže sa jednať aj o umelé útvary povrchových vody alebo výrazne zmenené útvary povrchovej vody“. Bod 1.1 ii) uvedenej prílohy uvádza, že pre každú kategóriu povrchovej vody budú príslušné útvary povrchovej vody v rámci správneho územia povodia rozčlenené podľa typov definovaných pomocou systémov nazývaných systém A alebo systém B a definovaných v bode 1.2 tej istej prílohy. Bod 1.1 iii) prílohy II spresňuje, že ak sa použije systém A, útvary povrchovej vody v správnom území povodia sa najprv rozdelia podľa príslušných ekoregiónov v súlade s geografickými oblasťami ustanovenými v časti 1.2 tejto prílohy a že vodné útvary v každom ekoregiónu sa ďalej rozčlenia podľa typov útvarov povrchovej vody v súlade s *deskriptormi uvedenými v tabuľkách pre systém A*.

31. V tomto prípade chce vnútroštátny súd vedieť, či jazero s plochou menšou ako 0,5 km² treba charakterizovať v zmysle článku 5 ods. 1 smernice 2000/60 a jej prílohy II a následne klasifikovať v zmysle článku 8 ods. 1 a prílohy V k tejto smernici. Ako uvádza tento súd, okrem prípadu takého jazera vzniká všeobecnejšia otázka, či vo všetkých členských štátoch musia byť v rámci uplatňovania uvedenej smernice charakterizované a klasifikované všetky vodné útvary.

¹⁴ Pozri rozsudok z 1. júla 2015, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433, bod 42), ako aj v tomto zmysle rozsudok z 24. júna 2021, Komisia/Španielsko (Zhoršenie prírodnej zóny Doñana) (C-559/19, EU:C:2021:512, bod 41).

¹⁵ Článok 3 smernice 2000/60, nazvaný „Koordinácia administratívnych úprav v rámci správnych území povodí“, vo svojom odseku 1 stanovuje, že „členské štáty identifikujú jednotlivé povodia ležiace na ich štátnom území a pre účely tejto smernice ich začlenia do jednotlivých správnych území povodí. Tam [k]de je to vhodné, malé povodia sa môžu zlúčiť s väčšími povodiami alebo spojiť so susednými malými povodiami, aby vytvorili jednotlivé správne územia povodí. Kde podzemné vody úplne nesledujú konkrétne povodie, musia byť pričlenené k najbližšej alebo najvhodnejšej oblasti povodia...“.

¹⁶ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. júna 2021, Komisia/Španielsko (Zhoršenie prírodnej zóny Doñana) (C-559/19, EU:C:2021:512, body 85 až 87).

¹⁷ Toto ustanovenie spresňuje, že členské štáty „môžu“ na účely spracovania tejto úvodnej charakteristiky zoskupiť vodné útvary povrchovej vody. Ide teda iba o možnosť s cieľom zabezpečiť lepšiu ochranu týchto vodných útvarov a nie o povinnosť.

32. Článok 2 bod 5 smernice 2000/60 definuje „jazero“ ako „útvár stojatej vnútrozemskej vody“. Keďže táto definícia neodkazuje na plochu alebo na iné kritériá, nie je nevyhnutne zrejmé rozlišovať medzi „jazerom“ a inými útvarmi stojacej vody menšieho rozmeru, ako je napríklad barina. V tomto prípade však nie je sporné, že Loch an Mhuilinn je jazerom v zmysle tohto článku 2 bodu 5.

33. Pokiaľ ide o jazerá, bod 1.2.2 prílohy II uvádza v rámci systému A rad deskriptorov založených na fyzikálnych charakteristikách týchto vodných útvarov, a to „typológiu podľa nadmorskej výšky“, „typológiu podľa hĺbky založenú na priemernej hĺbke“, „geologické zloženie“, ako aj „typológiu podľa rozlohy založenú na veľkosti plochy povrchu“. Táto posledná typológia je spresnená takto: „0,5 až 1 km²“, „1 až 10 km²“, „10 až 100 km²“ a „> 100 km²“. V dôsledku toho deskriptor týkajúci sa plochy v systéme A stanovuje minimálnu hranicu 0,5 km² pre jazerá.

34. Keďže článok 5 ods. 1 smernice 2000/60 výslovne uvádza, že charakterizácia sa musí uskutočniť podľa technických špecifikácií uvedených najmä v prílohe II, treba konštatovať, že táto smernica neukladá členským štátom povinnosť, aby pri uplatňovaní systému A charakterizovali jazerá s plochou menšou ako 0,5 km².

35. V odpovedi na písomnú otázku Súdneho dvora vnútroštátny súd uviedol, že Írsko používalo na účely charakterizácie útvarov povrchovej vody systém B, ktorý neodkazuje na číselné hodnoty. V tejto súvislosti z bodu 1.2.2 prílohy II vyplýva, že v rámci systému B a v prípade jazier sú medzi „fyzikáln[y]mi a chemick[ý]mi faktor[mi], ktoré určujú charakteristiky jazera a teda štruktúru a zloženie biologickej populácie“ povinnými faktormi nadmorská výška, zemepisná šírka, zemepisná dĺžka, hĺbka, geologické zloženie a rozloha. Bod 1.1 iv) tejto prílohy však uvádza, že ak sa použije systém B „členské štáty musia dosiahnuť aspoň takú istú mieru rozčlenenia, aká by sa dosiahla pomocou systému A“ a že v dôsledku toho „útvary povrchovej vody v správnom území povodia rozdelia na typy s použitím hodnôt povinných deskriptorov a takých voliteľných deskriptorov alebo kombinácie deskriptorov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie spoľahlivého odvodenia typovo špecifických biologických referenčných podmienok“. Z tohto ustanovenia vyplýva, že keďže systém A berie na účely charakterizovania jazera v zmysle článku 5 smernice 2000/60 ako referenciu minimálnu rozlohu 0,5 km², použitie systému B vedie k tomu, že jazero musí mať takúto plochu na to, aby ho dotknutý členský štát musel charakterizovať.

36. Tento výklad potvrdzuje usmernenie č. 2. Hoci je pravda, že takýto dokument nemá právne záväznú povahu,¹⁸ je zaujímavé uviesť, že vo svojom bode 3.5, ktorý sa týka „malých prvkov povrchovej vody“, uvádza, že účelom smernice 2000/60 je stanoviť „rámec na ochranu všetkých vôd, vrátane vnútrozemských povrchových vôd, brakických vôd, pobrežných vôd a podzemných vôd“, ale že „povrchové vody zahŕňajú veľké množstvo vôd veľmi malej veľkosti, ktorých správa predstavuje administratívnu záťaž, ktorá môže byť obrovská“¹⁹. Tento dokument v tom istom bode 3.5 dodáva, že táto smernica nestanovuje hranicu pre veľmi malé „vodné útvary“ a že „členské štáty majú určitú flexibilitu, aby sa rozhodli, či ciele tejto smernice, ktoré sa vzťahujú na

¹⁸ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. mája 2022, Association France Nature Environnement (Dočasné vplyvy na povrchové vody) (C-525/20, EU:C:2022:350, bod 31). V tomto rozsudku sa tak Súdny dvor riadil iným výkladom, než je výklad zohľadnený v usmernení č. 36 venovanom „výnimkám z environmentálnych cieľov podľa článku 4 ods. 7“, ktoré je tiež súčasťou spoločnej stratégie implementácie smernice 2000/60.

¹⁹ Text je podčiarknutý v originálnej verzii. V tomto bode 3.5 sa tiež uvádza, že veľké množstvo útvarov povrchovej vody sa nachádza pod minimálnymi hodnotami pre veľkosť stanovenými pre rieky a jazerá v prílohe II bode 1.2.

všetky povrchové vody, možno dosiahnuť bez toho, aby museli identifikovať ako vodný útvar každý menší, ale samostatný a významný prvok povrchových vôd“ pred navrhnutím možného prístupu k ochrane týchto vôd²⁰.

37. V tejto súvislosti súhlasím s analýzou írskej vlády, podľa ktorej by uloženie tak náročných administratívnych povinností vo vzťahu k malým prvkom povrchovej vody mohlo odčerpať zdroje určené na plnenie osobitných povinností vo vzťahu k dôležitým vodným útvarom, ktoré vyplývajú zo smernice 2000/60. V dôsledku toho skutočnosť, že jazerá s plochou menšou ako 0,5 km² nie sú podrobené charakterizovaniu v zmysle článku 5 tejto smernice sa ako taká nejaví byť nezlučiteľná s cieľom uvedenej smernice, ktorým je zabrániť zhoršovaniu povrchových vôd.

38. Po charakterizovaní útvarov povrchovej vody v zmysle tohto článku 5 musia členské štáty pristúpiť ku klasifikácii ich ekologického stavu v súlade s článkom 8 a prílohou V k smernici 2000/60. Keďže však členské štáty nie sú povinné charakterizovať jazerá s plochou menšou ako 0,5 km², logicky z toho vyplýva, že nie sú ani povinné klasifikovať ekologický stav takýchto jazier.²¹ Treba dodať, že táto smernica nebráni tomu, aby členské štáty v prípade, keď to považujú za odôvodnené, využili svoju možnosť charakterizovať a klasifikovať jazerá s plochou menšou ako 0,5 km².²²

39. Vzhľadom na už uvedené navrhujem odpovedať na prvú otázku tak, že články 5 a 8 smernice 2000/60 sa majú vykladať v tom zmysle, že neukladajú členským štátom povinnosť charakterizovať a klasifikovať všetky jazerá s plochou menšou ako 0,5 km².

B. O prvej prejudiciálnej otázke písm. b)

40. Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou písm. b) v podstate pýta, či je odpoveď na prvú otázku písm. a) odlišná v situácii, keď sa dotknutý vodný útvar nachádza v chránenej oblasti v zmysle smernice 2000/60.

1. O prípustnosti

41. Treba pripomenúť, že prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý nesie zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní na vydanie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Pokiaľ sa teda predložené otázky týkajú výkladu alebo platnosti právneho predpisu Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť. Z toho vyplýva, že pri otázkach položených vnútroštátnymi súdmi platí domnienka relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom

²⁰ Text je podčiarknutý v originálnej verzii. Podľa toho istého bodu 3.5 sa pri používaní systému B odporúča používať veľkosť malých riek a jazier podľa systému A.

²¹ Ako sa však skúmalo v rámci tretej prejudiciálnej otázky, ak stavebný projekt môže viesť k zhoršeniu stavu jazera s plochou menšou ako 0,5 km², dotknutý členský štát je povinný zabezpečiť jeho ochranu podľa smernice 2000/60.

²² Francúzska vláda vo svojich písomných pripomienkach uviedla, že príslušné vnútroštátne orgány charakterizovali a následne klasifikovali malé alpské jazerá s plochou menšou ako 0,5 km² z dôvodu, že tieto jazerá sú predmetom ekologického a vedeckého monitorovania už od 19. storočia a že teda predstavujú osobitne významnú a užitočnú vzorku na účely sledovania vývoja stavu vôd v alpskom prostredí počas dlhšieho obdobia.

sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi okolnosťami potrebnými na poskytnutie užitočnej odpovede na tieto otázky.²³

42. V tomto prípade z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že EPA vo svojej odpovedi tvrdila, že jazero nespĺňa kritérium týkajúce sa umiestnenia v chránenej oblasti v zmysle smernice 2000/60. V odpovedi na písomnú otázku Súdneho dvora vnútroštátny súd spresnil, že jazero sa nenachádza v chránenej oblasti, ale že je priamo prepojené s osobitným chráneným územím²⁴ zátoky a ostrovov Kilkieran priamym prílivovým spojením²⁵.

43. Treba preto konštatovať, že jazero sa nenachádza v chránenej oblasti v zmysle prílohy IV k smernici 2000/60. Myslím si teda, že prvá otázka písm. b) je hypotetická, a preto neprípustná.

2. K veci samej

44. Ak by sa Súdny dvor domnieval, že prvá otázka písm. b) je prípustná, uvádzam, že najmä podľa článku 4 ods. 1 písm. c) smernice 2000/60 v prípade chránených oblastí členské štáty v zásade dosiahnu súlad so všetkými normami a cieľmi do 15 rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice. Článok 6 uvedenej smernice stanovuje, že členské štáty zabezpečenia vytvorenie jedného alebo viacerých registrov chránených oblastí. Okrem toho článok 8 ods. 1 tretia zarážka tej istej smernice uvádza, že programy pre monitorovanie stavu vody budú v chránených oblastiach doplnené o tie špecifikácie, ktoré sú obsiahnuté v právnej úprave Únie, na základe ktorej boli jednotlivé chránené oblasti ustanovené.

45. V dôsledku toho smernica 2000/60 stanovuje, že na chránené oblasti sa vzťahujú doplnkové kontroly. Naproti tomu táto smernica neobsahuje ustanovenie, ktoré by menilo územnú pôsobnosť povinnosti charakterizovať a klasifikovať útvary povrchovej vody tak, ako je upravená v prílohách II a V tejto smernice, na základe jej fyzikálnych charakteristík. Treba dodať, že ako bolo uvedené v bode 38 vyššie, členské štáty majú možnosť charakterizovať a následne kvalifikovať jazerá s plochou menšou ako 0,5 km² v prípade, keď sa nachádzajú v chránených oblastiach.²⁶

46. Za týchto okolností sa domnievam, že odpoveď na prvú otázku písm. a) nie je odlišná v situácii, keď sa dotknutý vodný útvar nachádza v chránenej oblasti v zmysle smernice 2000/60.

C. O druhej prejudiciálnej otázke

47. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku sa vnútroštátny súd svojou druhou otázkou pýta, či sa smernica 2000/60 má vykladať v tom zmysle, že stavebný projekt, ktorý môže ovplyvniť útvar povrchovej vody môže príslušný vnútroštátny orgán povoliť, keď tento vodný útvar nebol charakterizovaný a klasifikovaný v zmysle článkov 5 a 8 tejto smernice.

²³ Pozri rozsudok z 9. februára 2023, VZ (Uchádzač, ktorý bol s konečnou platnosťou vylúčený) (C-53/22, EU:C:2023:88, bod 23 a citovaná judikatúra).

²⁴ Článok 1 písm. l) smernice 92/43 definuje „osobitné chránené územie“ ako „lokalitu európskeho významu, označenú členskými štátmi štatutárnym, administratívnym a/alebo zmluvným aktom, kde sa uplatňujú ochranné opatrenia potrebné na zachovanie alebo obnovu prirodzených biotopov a/alebo populácií druhov, pre ktoré je lokalita vymedzená, v priaznivom stave ochrany“.

²⁵ „Prílivová zóna“ je zóna oscilácie prílivu a odlivu.

²⁶ Írska vláda vo svojich písomných pripomienkach uviedla, že EPA charakterizovala všetky jazerá nachádzajúce sa v chránených oblastiach, vrátane jazier s plochou menšou ako 0,5 km², a zároveň zdôrazňuje, že smernica 2000/60 takúto prax nevyžaduje.

48. Vzhľadom na odpoveď navrhovanú na prvú otázku si myslím, že netreba odpovedať na druhú otázku.

D. O tretej prejudiciálnej otázke

49. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku sa vnútroštátny súd svojou treťou otázkou v podstate pýta, či sa smernica 2000/60 má vykladať v tom zmysle, že príslušnému vnútroštátnemu orgánu rozhodujúcemu o žiadosti o povolenie stavebného projektu, ktorý môže ovplyvniť jazero, ktoré vzhľadom na jeho malú plochu nebolo charakterizované a klasifikované v zmysle článkov 5 a 8 tejto smernice, ukladá povinnosti na zabezpečenie ochrany tohto vodného útvaru.

50. Ako bolo uvedené v bode 28 vyššie, smernica 2000/60 upravuje rad ustanovení, najmä ustanovení obsiahnutých v jej článkoch 3, 5, 8, 11 a 13, ktoré zavádzajú zložitý postup obsahujúci viacero podrobne upravených etáp s cieľom umožniť členským štátom vykonať potrebné opatrenia v závislosti od špecifik a charakteristík vodných útvarov identifikovaných na ich území.

51. Ako vyplýva z odpovede navrhutej na prvú otázku, v tomto prípade nebol dotknutý členský štát povinný charakterizovať a klasifikovať jazero v súlade s článkami 5 a 8 tejto smernice. Vzniká teda otázka, do akej miery musia byť dodržané nasledujúce etapy postupu upraveného uvedenou smernicou, ktorý má zabezpečiť ochranu útvarov povrchovej vody. Inými slovami, sú malé útvary povrchovej vody vo všeobecnosti vyňaté z uplatňovania smernice 2000/60? Myslím si, že na túto otázku treba odpovedať záporne.

52. V tejto súvislosti treba odkázať na všeobecnú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej sa článok 4 ods. 1 písm. a) smernice 2000/60 neobmedzuje len na programové vyhlásenia cieľov plánovania manažmentu, ale akonáhle sa určí ekologický stav určitého vodného útvaru, vyvoláva záväzné účinky v každej etape postupu stanoveného v tejto smernici. Toto ustanovenie teda neobsahuje iba principiálne povinnosti, ale týka sa aj konkrétnych projektov. S výhradou udelenia výnimky tak treba zabrániť akémukoľvek zhoršeniu stavu vodného útvaru, a to bez ohľadu na dlhodobjšie plánovanie stanovené v plánoch manažmentu a programoch opatrení. Povinnosť zabrániť zhoršeniu stavu útvarov povrchovej vody ostáva záväzná v každej fáze vykonávania uvedenej smernice a je uplatniteľná na *každý druh a každý stav* útvaru povrchovej vody, pre ktorý sa prijal alebo mal prijať plán manažmentu. Dotknutý členský štát je v dôsledku toho povinný odmietnuť povolenie projektu, ak tento projekt môže zhoršiť stav dotknutého vodného útvaru alebo ohroziť dosiahnutie dobrého stavu útvarov povrchovej vody, okrem prípadu, že by sa usudzovalo, že na uvedený projekt sa vzťahuje výnimka podľa článku 4 ods. 7 tej istej smernice. To znamená, že počas konania o povolenie projektu, a teda pred prijatím rozhodnutia, sú príslušné orgány podľa článku 4 smernice 2000/60 povinné skontrolovať, či tento projekt môže viesť k negatívnym účinkom na vodu, ktoré by boli v rozpore s povinnosťami zabrániť zhoršeniu a zlepšiť stav útvarov povrchových a podzemných vôd.²⁷

53. Táto judikatúra zapadá do klasického postupu ochrany vodných útvarov v členských štátoch spomenutého v bode 50 vyššie, pričom odkazuje najmä na „určenie ekologického stavu vodného útvaru“ a „prijatie plánu manažmentu“ ako predchádzajúce predpoklady. Z toho možno vyvodiť, že keď, tak, ako je to vo veci samej, tento stav nebol určený a plán nebol zostavený, dotknutý vodný útvar nepatrí do pôsobnosti smernice 2000/60.

²⁷ Pozri rozsudok z 5. mája 2022, Association France Nature Environnement (Dočasné vplyvy na povrchové vody) (C-525/20, EU:C:2022:350, body 24 až 26 a citovaná judikatúra).

54. V rovnakom zmysle má článok 4 ods. 1 písm. a) tejto smernice zabrániť zhoršeniu stavu všetkých „útvarov povrchovej vody“. Článok 2 bod 10 uvedenej smernice však definuje „útvary povrchovej vody“ ako vymedziteľný a „významný“ prvok povrchovej vody, ako napríklad jazero, nádrž, potok, rieka alebo kanál, časť potoka, rieky alebo kanála, brakickej vody, alebo pásmo pobrežnej vody. Toto ustanovenie tak možno vykladať v tom zmysle, že najmä malé jazero nepredstavuje „významný“ prvok povrchových vôd, ako to tvrdia írsky, francúzsky a holandský štát.

55. Z judikatúry citovanej v bode 52 vyššie však jednoducho vyplýva, že povinnosť zabrániť zhoršeniu stavu útvarov povrchovej vody sa uplatňuje na „každý druh a každý stav útvaru povrchovej vody“. Okrem samotného dodržania postupu stanoveného smernicou 2000/60 je tak jej cieľom ochrana najmä všetkých vnútrozemských povrchových vôd. Práve tento cieľ musí prevážiť v situácii, keď dotknutý vodný útvar vzhľadom na jeho malú plochu nebol charakterizovaný a klasifikovaný v súlade s prílohou II.

56. Okrem toho, pokiaľ ide o výraz „významný prvok“ nachádzajúci sa v článku 2 bode 10 smernice 2000/60 treba odkázať na práce na jej príprave. Komisia tak vo svojom návrhu smernice Rady, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre činnosť Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva²⁸, predloženom 26. februára 1997, v článku 2 bode 7 tohto návrhu definovala „vodný útvar“ ako „*oddelený a homogénny* prvok povrchových vôd alebo podzemných vôd, ako je napríklad kolektor podzemnej vody, jazero, nádrž, pásmo rieky, potoka alebo kanála, ústie alebo pásmo pobrežnej vody“²⁹, a v bode 8 tohto článku „významný vodný prvok“ takto: „na účely článku 8 znamená všetky vody určené na výrobu pitnej vody z jedného zdroja zásobujúceho viac ako 15 domácností“. Počas prijatia smernice 2000/60 tieto definície neboli prijaté, pričom v tejto smernici nebol definovaný pojem „významný“ prvok povrchových vôd.

57. V nadväznosti na písomnú otázku Súdneho dvora týkajúcu sa dôvodov, ktoré viedli normotvorcu Únie k tomu, že sa odchyľil od pôvodného pojmu „vodný útvar“, írsky štát tvrdil, že prípravné práce potvrdzujú jej stanovisko, podľa ktorého bolo úmyslom tohto normotvorcu stanoviť v praxi použiteľný prah *de minimis*. Holandský štát zase tvrdil, že výraz „významný prvok“ odkazuje na priestorové kritérium, teda na rozmer. Komisia sa zase domnievala, že netreba preukazovať súvislosť medzi prídavným menom „významný“ a oblasťou s plochou aspoň 0,5 km² z dôvodu, že z rôznych jazykových verzií smernice 2000/60 vyplýva, že vymedzenie vodného útvaru ako „vymedziteľného a významného“ sa týka skôr topologických charakteristík ako jeho veľkosti ako takej.

58. V tejto súvislosti konštatujem, že táto smernica neobsahuje ustanovenie spájajúce deskriptory nachádzajúce sa v tabuľke pre systém A s pojmom vymedziteľného a „významného“ prvku povrchových vôd. „Útvary povrchovej vody“ definovaný ako „vymedziteľný a významný prvok povrchovej vody, ako napríklad jazero, nádrž, potok, rieka alebo kanál, časť potoka, rieky alebo kanála, brakickej vody, alebo pásmo pobrežnej vody“, teda možno chápať na základe použitia pojmu „ako napríklad“ tak, že sa týka *typu* vodného prvku bez ohľadu na jeho veľkosť, teda v tomto prípade každého „jazera“. Inak povedané, prvkom, ktorý nie je „významným“ prvkom povrchových vôd, môže byť prvok, na ktorý sa nevzťahuje táto definícia, ako je napríklad „barina“.

59. Je pravda, že deskriptory nachádzajúce sa v tabuľkách pre systém A naznačujú, že normotvorca Únie nechcel, aby boli v zmysle článkov 5 a 8 smernice 2000/60 charakterizované a klasifikované jazerá malej veľkosti. Ako však vyplýva zo systematiky tejto smernice, tento

²⁸ KOM(97) 49 v konečnom znení.

²⁹ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

normotvorca chcel zabezpečiť ochranu všetkých vôd v členských štátoch. Okrem toho, keďže povrchové vody sú prirodzene prepojené, kvalita malého prvkú povrchovej vody (okrem zanedbateľného) môže ovplyvniť kvalitu iného väčšieho prvkú.³⁰ Preto musí byť jazero s plochou menšou ako 0,5 km² chránené podľa uvedenej smernice.

60. Z toho vyplýva, ako uviedla Komisia, že keď príslušný vnútroštátny orgán dostane žiadosť o povolenie stavebného projektu, povinnosť zabrániť zhoršeniu sa vzťahuje na každý útvar povrchovej vody, ktorý môže byť ovplyvnený projektom. V dôsledku toho a s cieľom zaručiť splnenie tejto povinnosti musia byť tieto vodné útvary predmetom programu opatrení uvedeného v článku 11 uvedenej smernice.³¹ Ako je uvedené v odseku 3 písm. e) tohto článku, tento program musí obsahovať najmä „základné opatrenia“ vrátane opatrení na reguláciu odberu sladkej vody v povrchových vodách. Takýto program opatrení sa však podľa môjho názoru nejaví dostatočný na to, aby zabránil každému zhoršeniu stavu vodného útvaru malej veľkosti. So zreteľom na judikatúru citovanú v bode 52 vyššie treba totiž preskúmať konkrétny projekt.

61. Domnievam sa preto, že keď sa žiada o povolenie stavebného projektu, musí príslušný vnútroštátny orgán pristúpiť k určeniu *ad hoc stavu* dotknutého vodného útvaru, aby sa ubezpečil, že tento projekt nepovedie k zhoršeniu jeho stavu. Podľa mňa musí členský štát na základe analogického uplatnenia článku 5 ods. 1 smernice 2000/60 zabezpečiť, aby bolo vykonané preskúmanie vplyvov ľudskej činnosti na stav tohto vodného útvaru, ako aj ekonomická analýza využívania vody. Ide totiž o stanovenie hodnotiacich kritérií v rozsahu, v akom sa podľa judikatúry Súdneho dvora povinnosť zabrániť zhoršeniu stavu vodného útvaru vzťahuje na akúkoľvek zmenu, ktorá by mohla narušiť realizáciu hlavného cieľa tejto smernice.³² Je pravda, že bez predchádzajúceho charakterizovania a klasifikácie predstavuje takéto preskúmanie určité praktické problémy. Javí sa však nevyhnutné na zabezpečenie ochrany povrchových vôd v Únii.³³

62. Ako vyplýva z judikatúry citovanej v bode 52 vyššie týkajúcej sa článku 4 ods. 1 písm. a) smernice 2000/60, dotknutý členský štát je povinný odmietnuť povolenie projektu, ak tento projekt môže zhoršiť stav dotknutého vodného útvaru alebo ohroziť dosiahnutie dobrého stavu útvarov povrchovej vody, okrem prípadu, že by sa usudzovalo, že na tento projekt sa vzťahuje výnimka podľa článku 4 ods. 7 tejto smernice.

63. Navrhujem preto odpovedať na tretiu otázku tak, že smernica 2000/60 sa má vykladať v tom zmysle, že v konaní o povolenie projektu týkajúceho sa jazera, ktoré vzhľadom na jeho malú plochu nebolo charakterizované a klasifikované, sa musia príslušné vnútroštátne orgány na základe analýzy *ad hoc* ubezpečiť, že tento projekt nemôže vyvolať zhoršenie stavu tohto útvaru povrchovej vody v zmysle článku 4 ods. 1 písm. a) bodu i) uvedenej smernice.

³⁰ Žalobca vo svojich písomných pripomienkach uvádza, že jazero je súčasťou skupiny prepojených jazier, ktorých celková plocha presahuje 50 hektárov.

³¹ Pozri v tomto zmysle bod 3.5 usmernenia č. 2.

³² Pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. júla 2015, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433, bod 66).

³³ Ako som uviedol v návrhoch, ktoré som predniesol vo veci Association France Nature Environnement (Dočasné vplyvy na povrchové vody) (C-525/20, EU:C:2022:16, bod 72), smernica 2000/60 bola koncipovaná tak, aby sa v rámci možností zabránilo zhoršeniu stavu vodných útvarov a že v tomto zmysle, ako uvádza odôvodnenie 25 tejto smernice, by sa mali stanoviť environmentálne ciele tak, aby sa zabezpečil dobrý stav povrchovej a podzemnej vody v celej Únii a aby sa zabránilo zhoršovaniu stavu vôd na úrovni Únie, pričom tieto ambiciózne ciele so sebou nevyhnutne prinášajú záťaž pre členské štáty.

V. Návrh

64. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky, ktoré mu položil High Court (Vyšší súd, Írsko), odpovedal takto:

1. Články 5 a 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva, sa majú vykladať v tom zmysle, že:

neukladajú členským štátom povinnosť charakterizovať a klasifikovať všetky jazerá s plochou menšou ako 0,5 km².

2. Smernica 2000/60

sa má vykladať v tom zmysle, že:

v konaní o povolenie projektu týkajúceho sa jazera, ktoré vzhľadom na jeho malú plochu nebolo charakterizované a klasifikované, sa musia príslušné vnútroštátne orgány na základe analýzy *ad hoc* ubezpečiť, že tento projekt nemôže vyvolať zhoršenie stavu tohto útvaru povrchovej vody v zmysle článku 4 ods. 1 písm. a) bodu i) uvedenej smernice.